ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021 | ΤΕΥΧΟΣ 02

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

Οι δράσεις του Παρατηρητηρίου κατά το τελευταίο τρίμηνο

Ανεργία & Μακροχρόνια Ανεργία στην Κρήτη. Προφίλ και μεταβολή ανά Δήμο

Κείμενα Πολιτικής

Λίστα Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Κρήτη

GIS-Crete: Χωρική Αποτύπωση Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Κρήτη

Τα επόμενα βήματα

Οι δράσεις του Παρατηρητηρίου κατά το τελευταίο τρίμηνο

Κατά το τελευταίο τρίμηνο, το Παρατηρητήριο ανέπτυξε δράσεις που αφορούν στη διερεύνηση, μελέτη και ανάδειξη ζητημάτων που συνδέονται με τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην Κρήτη. Προχώρησε στη διαμόρφωση Λίστας Αναζήτησης Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Κρήτη και απεικόνισε τις κοινωνικές υπηρεσίες σε διαδραστικούς χάρτες μέσω του Γεωπληροφορικού Συστήματος Κρήτης (GIS Crete).

Στο πλαίσιο αυτό, το Παρατηρητήριο ανέλαβε πρωτοβουλίες που αξιοποιούν τα πλέον καινοτόμα εργαλεία στο πεδίο χάραξης κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Παράλληλα με τη διεξαγωγή των ερευνών από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, για τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, τους θύλακες αποστέρησης και φτώχειας στην Κρήτη καθώς και για την αξιολόγηση κοινωνικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στο νησί, το Παρατηρητήριο εξέτασε επιμέρους δείκτες με τοπική και περιφερειακή διάσταση. Οι δείκτες αυτοί αφορούν στην ανεργία και μακροχρόνια ανεργία, στη σχολική διαρροή, στις προνοιακές παροχές, στην κάλυψη αναγκών των πολιτών.

Η χωρική αποτύπωση των κοινωνικών υπηρεσιών στο GIS-Crete και η διαμόρφωση της Λίστας Αναζήτησης δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες να ενημερωθούν για όλες τις κοινωνικές παροχές της περιοχής τους, είτε ατομικά είτε μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών. Η δυνατότητα αυτή τους παρέχεται μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του Παρατηρητηρίου, η οποία λειτουργεί ως ενιαίο σημείο e-αναζήτησης.

Υποβοηθούν επίσης τους φορείς χάραξης πολιτικής στο να σχεδιάζουν προγράμματα και να διαμορφώνουν προτάσεις με χωρική διάσταση σε θέματα κοινωνικής ένταξης και αλληλεγγύης. Αποτελούν επιπροσθέτως, χρήσιμο μέσο για τους επαγγελματίες των κοινωνικών υπηρεσιών ως προς την ενημέρωση και τη δικτύωση των πολιτών με τις κοινωνικές παροχές στην περιοχή τους.

Το Παρατηρητήριο, έλαβε επίσης μέρος στις συνεδριάσεις της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Κρήτης (ΠΕΠΙΣ Κρήτης) για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του "Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 201-2025", του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Επίσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Π.Ε. Ρεθύμνου, συμμετείχε στο εργαστήριο των περιφερειών του ευρωπαϊκού έργου Includ-EU (AMIF) για την κοινωνική ένταξη μεταναστών τρίτων χωρών (εκτός ΕΕ). Στο εργαστήριο συζητήθηκαν οι νέες προκλήσεις της πανδημίας για τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες υγείας, καθώς και οι προοπτικές βελτίωσής τους για την κάλυψη των αναγκών του μεταναστευτικού πληθυσμού σε συνθήκες πανδημίας (covid-19).

Η ανεργία στην Κρήτη

Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης σημείωσε εξαιρετικά υψηλές τιμές τα χρόνια της οικονομικής ύφεσης και της δημοσιονομικής προσαρμογής (2009-2015). Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας στην Κρήτη για όλη την περίοδο είναι μικρότερο από τον Εθνικό Μέσο Όρο. Επίσης, για την περίοδο 2015-2019 η ανεργία στην Κρήτη μειώνεται με πολύ μεγαλύτερους ρυθμούς σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα (51,6% έναντι 30%).

Ποσοστό ανεργίας σε Περιφέρεια Κρήτης, Ελλάδα και ΕΕ 27 (%)

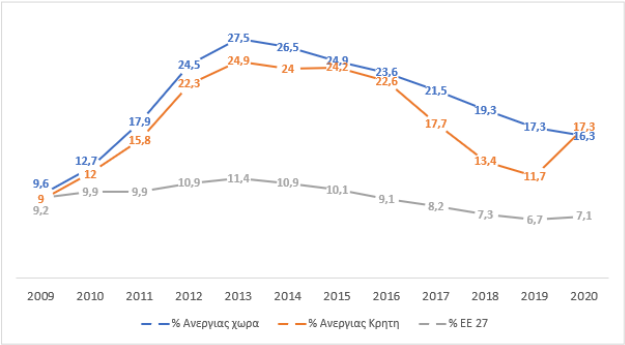

Πηγή: Eurostat, 2021

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το ποσοστό ανεργίας στην Κρήτη αυξάνεται την περίοδο 2019 - 2020, υπερβαίνοντας για πρώτη φορά την εθνική μέση τιμή (16,3%). Η πανδημία COVID-19 η οποία επέφερε μείωση στην τουριστική κίνηση και απώλεια κυρίως εποχικών θέσεων εργασίας, επέδρασε σημαντικά στην εξέλιξη αυτή.

Η μακροχρόνια ανεργία

Σε σχέση με την μακροχρόνια ανεργία, η γενική εικόνα δείχνει ότι το φαινόμενο ακολουθεί τις τάσεις που εμφανίζονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αναλυτικότερα, για όλη την περίοδο της οικονομικής κρίσης και της δημοσιονομικής προσαρμογής (2009-2015) καθώς και για τα επόμενα δύο χρόνια (2016-2017), το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων σε σχέση με το σύνολο των ανέργων αυξάνεται, ενώ για την περίοδο (2017-2020) οι μακροχρόνια άνεργοι μειώνονται κατά περίπου 20%. Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από τα δεδομένα του Γραφήματος είναι ότι το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας στην Κρήτη είναι μικρότερο σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα καθώς η εικόνα στην Κρήτη βρίσκεται εγγύτερα στον Ευρωπαϊκό απ' ότι στον Εθνικό Μέσο Όρο.

Ποσοστό Μακροχρόνιας ανεργίας επί του συνόλου των ανέργων

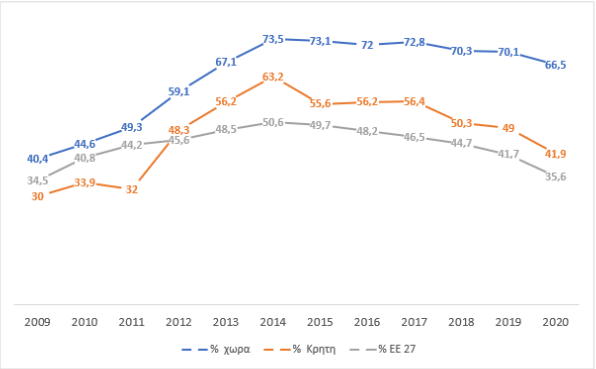

Πηγή: Eurostat, 2021

Προφίλ ανεργίας & μεταβολή ανά Δήμο

Μελετώντας τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των ανέργων στην Κρήτη (πηγή: ΟΑΕΔ, 2021) συνοπτικά μπορούμε να αναφέρουμε:

- Την έντονη συσχέτιση φύλου και ανεργίας καθώς τα δύο τρίτα του άνεργου πληθυσμού είναι γυναίκες.
- Στην πλειοψηφία τους οι επιδοτούμενοι άνεργοι είναι συνήθως εποχικά εργαζόμενοι στον τουρισμό, καθώς λιγότεροι, περίπου το ένα τρίτο των επιδοτούμενων προέρχεται από την κατηγορία των κοινών ανέργων (τακτικοί και όχι εποχικοί άνεργοι).
- Μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν οι ηλικιακές ομάδες 30-44 (κυρίως) και δευτερευόντως η ηλικιακή ομάδα 45-54.
- Στην συντριπτική του πλειοψηφία οι άνεργοι είναι Έλληνες αν και παρατηρείται μια διαχρονική τάση αύξησης του ποσοστού των αλλοδαπών ανέργων είτε αυτοί προέρχονται από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κοινοτικοί) είτε από χώρες εκτός της Ε.Ε. (τρίτες χώρες).

Εστιάζοντας στη μεταβολή της ανεργίας κατά τη διετία 2019-2020 (πηγή: ΟΑΕΔ, 2021), διαπιστώνεται αύξηση σε όλες τις περιφερειακές ενότητες και όλους τους δήμους (με εξαίρεση τον δήμο Αμαρίου όπου σημειώνεται μείωση περίπου 1%) της Κρήτης. Η μικρότερη αύξηση μεταξύ των δήμων καταγράφεται στον δήμο Αγ. Νικολάου και η μεγαλύτερη στον δήμο Καντάνου-Σελίνου. Σε επίπεδο περιφερειακών ενοτήτων, η ΠΕ Ηρακλείου εμφανίζει τη μικρότερη αύξηση (3,1%), η ΠΕ Λασιθίου 4,1%, η ΠΕ Ρεθύμνου 4,6% και η ΠΕ Χανίων 5,2%. Συνολικά, ο δείκτης ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης για την εξεταζόμενη περίοδο σημειώνει αύξηση 3,9%.

Περισσότερα στατιστικά στοιχεία περιλαμβάνονται στην ενότητα "Στατιστικά με μια Ματιά" (Διαδικτυακή Πύλη Παρατηρητηρίου).

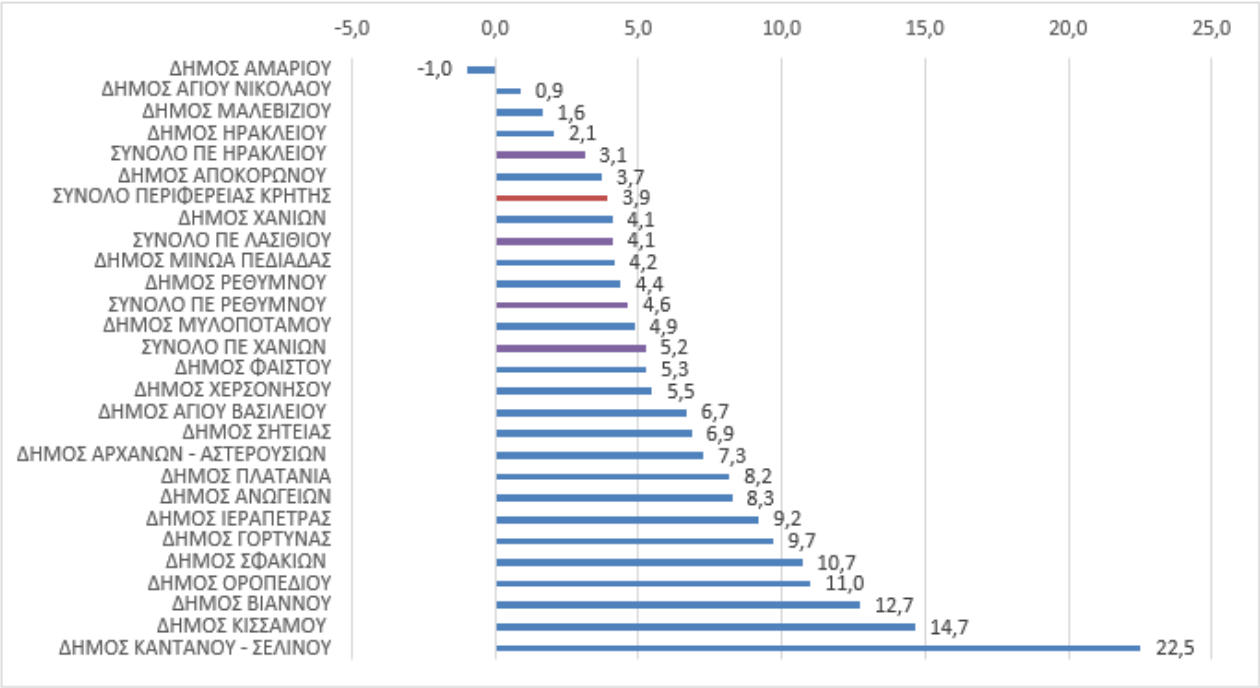

Κείμενα Πολιτικής

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, μεταξύ 2018 και 2019, ο δείκτης του κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (AROPE) μειώθηκε αισθητά από το 37% στο 31,6%. Η μεγαλύτερη μείωση οφείλεται στην πτώση της σχετικής φτώχειας από το 20,4% στο 15,2%. Αντίθετα, ο δείκτης της ακραίας υλικής αποστέρησης αυξήθηκε από το 17,6% στο 18,9%. Τέλος, ο δείκτης της έντασης της εργασίας μειώθηκε ελαφρά από 11,4% σε 9,6%. Το Διάγραμμα 1 αποτυπώνει τις τιμές του δείκτη AROPE καθώς και τις παραμέτρους που τον απαρτίζουν για την Περιφέρεια Κρήτη το 2019.

Ο δείκτης του κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού παραμένει ιδιαίτερα υψηλός στην Κρήτη. Όπως προκύπτει από την ανάλυση των εμπειρικών στοιχείων, περίπου το 1/3 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Διάγραμμα 1: Κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην περιφέρεια Κρήτης (201

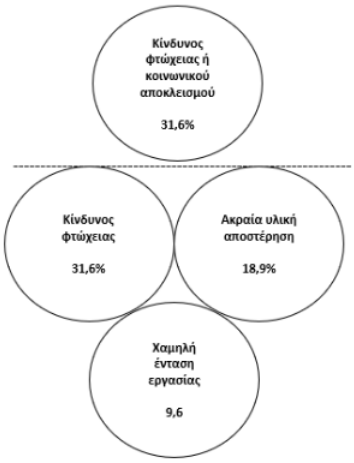

Πηγή: Eurostat, 2021

Σε μια τέτοια περίπτωση, η παρέμβαση του κράτους μέσω του συστήματος των κοινωνικών μεταβιβάσεων καθίσταται αναγκαία. Οι κοινωνικές παροχές σε χρήμα αποδεδειγμένα οδηγούν σε άμβλυνση των φαινομένων φτώχειας. Ουσιαστικότερο ρόλο, μπορούν να διαδραματίσουν οι δωρεάν κοινωνικές παροχές σε είδος (υπηρεσίες υγείας, φροντίδας, πρόνοιας,οικογένειας, στέγασης, κλπ.), οι οποίες εφόσον απελευθερώνουν εισόδημα για τα νοικοκυριά επιτρέπουν την κάλυψη διαφόρων αναγκών και, κατ' επέκταση, τη γενικότερη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και ευημερίας.

Περισσότερες πληροφορίες στην ενότητα "Κείμενα Πολιτικής" & "Έρευνες", 1ος Ερευνητικός Άξονας" (Διαδικτυακή Πύλη Παρατηρητηρίου)

Λίστα Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Κρήτη

Η Λίστα Κοινωνικών Υπηρεσιών περιλαμβάνει όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες και τα προγράμματα που παρέχονται στην Κρήτη, με έμφαση σε ευάλωτες και ειδικές κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού. Καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής, την πρόνοια/μέριμνα, την απασχόληση, την εκπαίδευση, την υγεία & ψυχική υγεία καθώς και όλους τους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Παρέχει πληροφορίες για κάθε υπηρεσία ή και πρόγραμμα ξεχωριστά, για το φορέα υλοποίησης, τον τόπο παροχής, το σκοπό και την ομάδα εξυπηρέτησης. Περιλαμβάνει επίσης στοιχεία επικοινωνίας για κάθε υπηρεσία.

Η αναζήτηση των κοινωνικών υπηρεσιών μέσω της Λίστας, γίνεται ανά κατηγορία υπηρεσίας ή προγράμματος, ανά ομάδα ωφελούμενων, ανά Δήμο και ανά Περιφερειακή Ενότητα. Πρόκειται για μέσο που λειτουργεί ως ενιαίο σημείο ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης πολιτών είτε ατομικά είτε μέσω των επαγγελματιών των υπηρεσιών. Συνιστά επιπροσθέτως, χρήσιμο εργαλείο χάραξης πολιτικής σε εθνικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η Λίστα διαμορφώθηκε με τη συνδρομή κοινωνικών φορέων στην Κρήτη (Κοινωνικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας Περιφέρειας Κρήτης, Κοινωνικές Υπηρεσίες και Κέντρα Κοινότητας Δήμων, Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κρήτης, Περιφερειακή Δ/νση & Δ/νσεις Α'θμιας & Β'θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης, ΟΑΕΔ, 7η ΥΠΕ,

Λίστα κοινωνικών υπηρεσιών

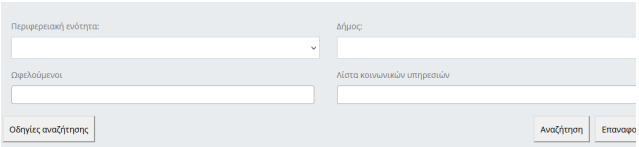

Εκκλησία, Μ.Φ.Η., Φορείς ΑΜΕΑ) οι οποίοι διέθεσαν στοιχεία στο Παρατηρητήριο μέσω της χαρτογράφησης που διενεργήθηκε κατά το προηγούμενο διάστημα. Καθώς η διαδικασία χαρτογράφησης βρίσκεται σε εξέλιξη, η Λίστα θα ενημερώνεται διαρκώς με υπηρεσίες και προγράμματα.

Στο πλαίσιο αυτό, το Παρατηρητήριο ευχαριστεί τους φορείς και τα στελέχη τους για την πολύτιμη συνεργασία.

Η Λίστα Αναζήτησης Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Κρήτη βρίσκεται στην αρχική σελίδα της Διαδικτυακής Πύλης του Παρατηρητηρίου.

GIS-Crete: Χωρική αποτύπωση κοινωνικών υπηρεσιών στην Κρήτη

Αξιοποιώντας καινοτόμα εργαλεία στο πεδίο χάραξης πολιτικής, και θέτοντας ως στόχο το κοινωνικό όφελος των πολιτών, το Παρατηρητήριο σε συνεργασία με τα στελέχη του GIS Crete προχώρησε στην αποτύπωση της Λίστας Κοινωνικών Υπηρεσιών Κρήτης στο Γεωπληροφοριακό χάρτη της Περιφέρειας Κρήτης (GIS-Crete).

Με την απεικόνιση στο GIS-Crete, οι πολίτες μπορούν να εντοπίζουν στο χάρτη το ακριβές σημείο στο οποίο βρίσκεται κάθε υπηρεσία ή πρόγραμμα. Επιλέγοντας το σημείο ενδιαφέροντος, μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες για το είδος της υπηρεσίας, τους ωφελούμενους, τον φορέα υλοποίησης καθώς και για τα στοιχεία επικοινωνίας.

Σε επίπεδο χάραξης πολιτικής, η χωρική απεικόνιση θα αξιοποιηθεί προς την κατεύθυνση του εντοπισμού των κενών κάλυψης κοινωνικών αναγκών με χωρική διάσταση και εν γένει της ανάδειξης ζητημάτων που συνδέονται με την ενίσχυση της προσβασιμότητας των πολιτών στην κοινωνική προστασία.

Στο πλαίσιο αυτό, το Παρατηρητήριο ευχαριστεί τα στελέχη του GIS Crete για την πολύτιμη συνεργασία.

Η πρόσβαση στη χωρική απεικόνιση παρέχεται μέσω του χάρτη που βρίσκεται στην αρχική σελίδα του Παρατηρητηρίου.

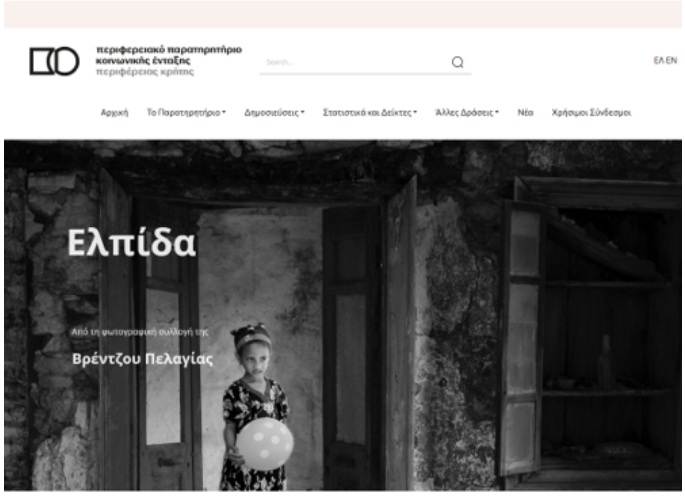

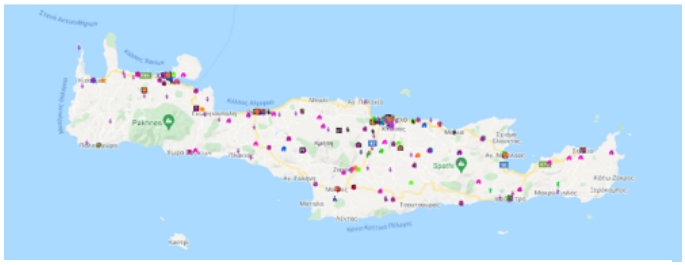

- [ ] Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)
- [ ] Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών ΑΜΕΑ
- [ ] Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π. & Άλλες
- [ ] Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.)
- [x] Κέντρα Κοινότητας
- [ ] Κέντρα Κοινοτικής Φροντίδας Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων ιυ (ΚΕ.ΚΟΙ.Φ - Α.Π.Η.)
- [x] Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ2) ΟΑΕΔ
- [ ] Κλειστή Φροντίδα Χρόνιων Πασχόντων
- [ ] Κοινωνικά Ενδυματοπωλεία
- [ ] Κοινωνικά Παντοπωλεία - Μαγειρεία - Συσσίτια
- [ ] Κοινωνικά Φαρμακεία
- [ ] Κοινωνικά Φροντιστήρια
- [ ] Κοινωνική Προστασία
- [ ] Κοινωνικός Αθλητισμός
- [ ] Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.)
- [ ] Παιδική Προστασία
- [ ] Πιστοποιητικά Υγείας
- [ ] Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι
- [ ] Πρόγραμμα Επισιτιστικής Βασικής Υλικής Συνδρομής (ΤΕΒΑ)
- [ ] Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑΜΕΑ (Σ.Υ.Δ.)
- [ ] Συμβουλευτικοί Σταθμοί
- [ ] Σχολικά Γεύματα
- [ ] Υιοθεσίες - Αναδοχή - Αναζήτηση Ριζών
- [ ] Υποστήριξη Αστέγων (στέγαση, επανένταξη, εργασία)
- [ ] Υποστήριξη Γυναικών
- [ ] Υποστήριξη Μεταναστών - Αιτούντων Άσυλο (στέγαση, ένταξη, πικές υπηρεσίες)
- [ ] Φαρμακεία - Ιατρεία

Τα επόμενα βήματα

Στο αμέσως προσεχές διάστημα, το Παρατηρητήριο θα ολοκληρώσει τις έρευνες για τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών στην Κρήτη, τους θύλακες φτώχειας και αποστέρησης, την αξιολόγηση προγραμμάτων καθώς και για επιμέρους ζητήματα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Με την ολοκλήρωση των ερευνών, προγραμματίζεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους σε σχετική εκδήλωση η οποία θα λάβει χώρα εντός του επόμενου τριμήνου, περίπου στα τέλη φθινοπώρου 2021.

Παράλληλα, θα συνεχιστεί η χαρτογράφηση και η τροφοδότηση της Λίστας και του GIS Crete με προγράμματα και υπηρεσίες στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής καθώς και η δικτύωση με όλους τους φορείς στον ίδιο τομέα.

Το Παρατηρητήριο συμμετέχει επίσης στον προγραμματισμό και στη διοργάνωση των 16ήμερων εκδηλώσεων της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων Κρήτης (ΠΕΠΙΣ Κρήτης). Οι εκδηλώσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ετήσιας Διεθνούς Εκστρατείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της βίας και των διακρίσεων κατά των γυναικών, από τις 25 Νοεμβρίου, «Παγκόσμια Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των Γυναικών», έως τις 10 Δεκεμβρίου, «Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».

Τέλος, στο πλαίσιο των διεργασιών του ευρωπαϊκού έργου Includ-EU του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου και Ένταξης Μεταναστών (AMIF) με συντονιστή εταίρο του Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης Ιταλίας (ΔΟΜ Ιταλίας), το Παρατηρητήριο θα συμμετάσχει στην ανάπτυξη σχεδίου δράσης για ενίσχυση της προσβασιμότητας των μεταναστών τρίτων χωρών στο σύστημα υγείας, το οποίο θα υλοποιηθεί πιλοτικά κατά το επόμενο διάστημα στην Κρήτη.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αβέρωφ 1, 71201, Ηράκλειο
t: +30 2813 412 442, -443
e: socialobservatory@crete.gov.gr
w: socialobservatory.crete.gov.gr

COPYRIGHT © ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ